

Zij zingen zonder stembanden

De zangers - allen Britten met een 'knopje' op hun keel - stralen van het zelfvertrouwen dankzij het koor.

Thomas S.G. Farnetti, Wellcome Collection,

Een koor zonder stembanden. Het klinkt onwaarschijnlijk, maar het bestaat. 'Another voice' stond vorig weekend op Theater Aan Zee. De zangers en zangeressen zijn Britse patiënten die na keelkanker hun stembanden moesten laten verwijderen. De Vlaamse arts Thomas Moors is hun dirigent.

BIEKE CORNILLIE

Richt dokter Thomas Moors (33) uit Aalst zijn dirigeerstokje op, dan gaan de handen van de zangers en zangeressen simultaan richting hun keel. Een druk op het knopje dat zich daar bevindt, laat hen de klanken van Over The Rainbow uit The Wizard of Oz en What a Wonderful World van Louis Armstrong zingen. Zoals afgelopen weekend, toen ze optraden op Theater Aan Zee.

De zangers en zangeressen, stuk voor stuk Britten, verenigen zich in het Another voice-koor van de vzw Shout at Cancer. Na een operatie - laryngectomie - hebben ze geen stembanden en strottenhoofd meer door een agressieve vorm van keelkanker. Ze ademen via een gaatje in de keel, want verbinding tussen hun longen en mond is er niet langer. Met onder meer een klep en een soort knopje op hun keel kunnen ze de slokdarm doen trillen, waardoor ze opnieuw een stem krijgen. Wereldwijd zijn er

200.000 patiënten met zo'n knopje.

Zelfs beatbox

Dirigent én oprichter van het koor is een Belg. Dokter Thomas Moors is afkomstig uit Aalst, maar woont al 7 jaar in Londen. Zelf is hij al sinds zijn negende met muziek bezig en hij raakte geïntrigeerd door zijn patiënten. "In mijn laatste jaar geneeskunde kwam ik in contact met laryngectomie en ik schrok ervan hoe monotoon de 'nieuwe' stem van de patiënten was, hoe weinig expressief", vertelt Moors. "Ik dacht: zou het niet helpen om zangtechnieken toe te passen?" Moors schaarde acteurs, operazangeressen en andere professionals rond zich en richtte een tweetal jaar geleden het koor op. Een gemengde groep, met patiënten maar ook professionele zangers.

Ondertussen is er niet alleen muziek, maar ook yoga, acteersessies en zelfs beatbox. Allemaal om hun ademhalingstechnieken te verfijnen en verbeteren. Maar Shout at Cancer gaat lang niet meer om stemrehabilitatie alleen. Het is veel meer dan dat. "Muziek maakt de oefeningen veel leuker, maar het motiveert ook: de zangers pushen elkaar. De emotie na Theater Aan Zee was ongelooflijk. Sommige van onze leden zitten drie, vier uur in de auto naar een repetitie - voor een evenement repeteren we ongeveer vier keer samen - gewoon omdat het zo'n belangrijk groepsgebeuren is. Want tot 40 procent van de patiënten raakt na zo'n operatie in een isolement. Het koor haalt hen daaruit."

Bovendien wil Moors met de verschillende optredens ook het publiek sensibiliseren. "Om informatie over te dragen, de risico's van keelkanker bloot te leggen en mensen te laten begrijpen wat voor een enorme

impact zo'n laryngectomie heeft. Het is niet alleen hun stem die is aangetast, ook hun geur, slikpatroon, smaak, fysieke arbeid, hun hele dagelijkse routine ondergaat een grondige wijziging. Het is een groep kankerpatiënten die onbekend blijft, ook in de research."

Virtueel wereldkoor

Zingen zonder stembanden, het lijkt ondenkbaar. En toch is het dankzij dat ene gaatje in de verbinding tussen de luchtpijp en de slokdarm én intensieve training mogelijk. "Ik stuur de voorbereidingen online door, zing de nummers ook zelf in en pas de muziek aan tot het lukt. Makkelijk is dat niet, want onze zangers zijn gelimiteerd in hun tonen en de lengte van de zinnen. Soms delen we alles op en zingen ze elk een deel van een zin tot er samenhang is. Ook de repetities zijn beperkt. De patiënten zijn snel moe, hebben vaak maagoprispingen door die lucht en het zijn ook allemaal mensen van 60, 70 jaar."

Maar het lukt én het is uniek. Moors werkt zelfs volop aan een Belgisch koor. "Oefeningen vertalen in het Nederlands, bijvoorbeeld. We starten er ook mee in Barcelona en ik droom van een virtueel wereldkoor, waarmee we via Skype en audio-inzendingen van overal composities kunnen maken."

Wie meer wil weten over Shout at cancer, kan terecht op www.shoutatcancer.org en via info@shoutatcancer.org.